

Interjú

A KEZESSÉGVÁLLALÁS FELÉRTÉKELŐDŐ SZEREPE

A magyar agrárszektornak az elmúlt években nemcsak a COVID-járvány következményeivel, hanem számos más nehézséggel is szembe kellett néznie. A beszerzési és értékesítési piacok, a költségek és a jövedelmezőségi viszonyok hazai és nemzetközi átrendeződése a vállalkozások jövőbeni fejlődési és finanszírozási helyzetét is átformálják. Az adott helyzetben a stratégiai kihívásokkal való megbirkózás még hangsúlyosabbá teszi a gazdálkodás és finanszírozás biztonságos hátterének megteremtését. Erről beszélgettünk dr. Herczegh Andrással az Agrár-Vállalkozási Hitelgarancia Alapítvány ügyvezető igazgatójával.

Milyen problémákkal néz szembe az agrárszektor?

A magyar mezőgazdaság az elmúlt egy-másfél évben nehéz időszakon ment át. Az agrárvállalkozásoknak nem csupán a COVID-járvány közvetlen következményeivel kellett megküzdeniük. Aszály- és fagykár, állategészségügyi problémák, az inputbeszerzés és a termékértékesítést megnehezítő és költségesebbé tevő nemzetközi méretű logisztikai problémák mutatkoztak. A világpiaci folyamatok itthoni megjelenése nyomán drasztikus energia és műtrágya áremelkedés következett be, a takarmányként és élelmiszerként is felhasználásra kerülő növényfélék ára is kiugró mértékben emelkedett. A nehézségek várhatóan az előttünk álló időszakban sem enyhülnek. Így az állattenyésztésben a ráfordítások kb. kétharmadát kitevő takarmányköltségek 40-50%-os drágulása, az energia- és bérköltségek emelkedése, s azok részbeni átháríthatósága több ágazatban, így a sertés- és baromfiszektorban komoly pénzügyi-finanszírozási gondokat okozhat. A szántóföldi növénytermesztéssel foglalkozók viszonylag kedvező helyzetben vannak, de például a magas energiaköltséggel működő primőr zöldségtermelők romló jövedelmezőséggel számolhatnak.

Érzékelhető-e változás az agrárszektor megítélésében?

A mezőgazdaság forrásigényes és számos (például az időjárási és piaci anomáliákkal, a termelési folyamat sajátosságaival összefüggő) kockázattal együtt élő ágazat. Amennyiben e tényezőkből fakadóan túlságosan nagy gazdálkodási, pénzügyi és finanszírozási kilengések következnek be, komoly problémák jelentkezhetnek az élelmiszer-előállításban. Épp a koronavírus-járvány következményeinek hatására értékelődött fel a köztudatban az agrárium szerepe. Tudatosult, hogy az élelmiszerekhez való hozzáférés nem magától

DR. HERCZEGH ANDRÁS

AZ ALAPÍTVÁNY AZ ÉLELMISZERGAZDASÁGBAN TEVÉKENYKEDŐ VÁLLALKOZÁSOK ÉS AZ AZOKAT FINANSZÍROZÓ BANKOK SZÁMÁRA EGYFAJTA VÉDŐHÁLÓT KÍNÁL.

értetődő dolog. Stratégiai biztonsági szempontból is döntő, hogy jól működjenek a termelési és értékesítési láncok. Ezért prioritást élvez az élelmiszergazdaság termelési és együttműködési rendszerének megóvása, megerősítése.

A bankrendszer hogyan viszonyul az agráriumhoz?

A járvány időszakában sem ingott meg a bankszektor bizalma az agrárszektorban a finanszírozás terén. Erre rá is szolgáltak a termelők, hiszen az ágazat bizonyította, hogy talpon tud maradni a válságban. Természetesen a hitelintézetek is érzékelik, hogy a vendéglátásnak beszállító területek mellett például az állattartók vagy a kertészettel foglalkozók is több problémával küszködnek az utóbbi időben, de igyekeznek a korábbi feltételek mellett finanszírozni agrárpartnereiket. Perdöntő, hogy a bankok az előttünk álló periódusban se bizonytalanodjanak el az agrárszektor finanszírozását illetően. A bankok hosszú távon gondolkodnak. Ha egy nehéz időszakban magukra hagynák a gazdálkodót, akkor egyrészt annak tovagyűrűző hatása lehet más ágazatokra, más ügyfelekre; másrészt pedig a jól prosperáló időszakokban már hiányoznának ugyanezek az ügyfelek. Úgy érzékeljük, az időszakos nehézségek nem zavarják meg a bank és a gazdálkodók közötti bizalmi viszonyt. Ebben a kormányzati szerepvállalásnak és az Agrár-Vállalkozási Hitelgarancia Alapítvány (AVHGA) kezességvállalásának is meghatározó szerepe volt és lesz.

Milyen segítséget kaptak a gazdálkodók a fizetési problémák kezelésében?

Az ágazat zökkenőmentes működése érdekében a kormányzat maximálisan igyekszik kihasználni az európai uniós szabályozás adta lehetőségeket. Kedvezményes finanszírozási, támogatási, pályázati és garancia konstrukciók kialakítására és alkalmazására került sor. A járvány negatív gazdasági következményeinek kezelésére európai uniós átmeneti támogatási lehetőségek kerültek bevezetésre, széles körű kormányzati gazdaságvédelmi program indult. A likviditási problémákat sikerült megoldani. Több támogatott hitel- és garancia-konstrukció állt a gazdálkodók rendelkezésére, hitelmoratóriumot hirdettek meg. A Magyar Nemzeti Bank már lezárult Növekedési Hitelprogramjának, illetve a most is hozzáférhető Agrár Széchenyi Kártya konstrukciónak meghatározó szerepük volt: az agrár-vállalkozások széles körben éltek ezekkel az előnyös finanszírozási lehetőségekkel. Az átmeneti támogatások 2022. június 30-ig vannak érvényben, így a korábban elindított hitel- és garanciaprogramok is folytatódnak. Az alapítvány Krízis Agrárgarancia Programja is hozzáférhető a gazdálkodók számára. Az alapítványnak e nehéz időszakban is meghatározó szerep jutott a finanszírozási feladatok megoldásában, hiszen kedvezményes kezességvállalása révén a hitelezési kockázatok csökkennek: a banki finanszírozásért folyamodó vállalkozások fedezeteiket ki tudják egészíteni, vagy helyettesíteni tudják kedvező feltételekkel. Az alapítvány speciális támogatott garanciatermékekkel az időjárási vis maior (például fagykár) események pénzügyi kezelésében is részt vett, mint ahogy most a nehéz helyzetbe került sertéságazat likviditási problémáinak megoldásában is szerepet vállal. Az agrárszektor életképességét jelzi, hogy a járvány 2020 tavaszi megjelenése óta nőtt a mezőgazdasági hitelállomány, az alapítvány által garantált hitelállomány majd felével emelkedett. Az AVHGA most kb. 25 ezer ügyfél 500 milliárd forintnyi hitelét garantálja.

Az alapítvány tehát a finanszírozást stabilizáló szerepet tölt be?

A mostani változó nemzetközi és hazai gazdasági közegben, egy növekvő kockázatokat hordozó időszakban a pénzügyi rendszer stabil intézményeként az alapítvány az élelmiszer-gazdaságban tevékenykedő mezőgazdasági, feldolgozó vállalkozások és az azokat finanszírozó bankok számára egyfajta védőhálót kínál. Támogató intézményi szerepe még hangsúlyosabbá válik. Az adott helyzetben és a szigorodó monetáris politikai követelmények miatt természetesen a bankok hitelnyújtása is szigorúbbá (kamatok, fedezeti követelmények) válik. A nem profitorientált alapítvány, főleg az

állami és kisebb részben az európai uniós viszontgaranciára támaszkodva, a banki hitelezési kockázat 80-90 százalékát is képes átvállalni, az uniós szabályok által lehetővé tett, legnagyobb kedvezménnyel kalkulált díjjal. Az agráriumhoz kapcsolódó vállalkozások így könnyebben juthatnak hitelhez, a bankok pedig a kockázatosabb hiteleket is kis tudják helyezni.

Mire lehet számítani a beváltások területén?

Az agrár-vállalkozások más ágazatokhoz képest megbízhatóbb adósok, a hitel visszafizetés kis hányada hiúsul csak meg. A hitelmoratórium a hitelállomány nagy részét érintette. A moratórium hatására a kezességbeváltás kb. 1,5 milliárd forint volt 2021-ben, ez kisebb, mint a korábbi években. A moratórium lejártával azonban nagyobb lesz a beváltott garancia aránya és volumene, 2022-ben és 2023-ban elérheti az 5-8 milliárd forintot. Erre tudatosan készülünk. A moratóriumból kimaradt, fizetési problémákkal küszködő vállalkozások fizetési problémáinak megoldásában is részt veszünk: például a banki adósságrendező hitelkonstrukciók, késleltetett kamatfizetési megoldások kezességi hátterének biztosításával.

Az agrárium jövőjét illetően milyen kihívásokkal kell szembenézni?

Az elmúlt közel két pandémiás évben elfogadott uniós gyakorlattá vált, hogy a bizonytalan gazdálkodási viszonyok között – a problémák áthidalására, azok megoldásáig – a mezőgazdasági vállalkozásokat segíteni kell átmeneti, a forgóeszköz finanszírozást előmozdító támogatásokkal. A gondok azonban nem múltak el teljesen, sőt, új, tartósan látszó feszültségek keletkeztek: így az agrártermelés inputjainak, – mint például vegyszerek, energiahordozók, beruházási eszközök – áremelkedése és megnehezült beszerzése, az élelmiszertermelési és értékesítési láncok vagy a logisztikai rendszer akadása. Az agrárszektor hosszabb távon is költségemelkedést, jövedelem-átrendeződést kénytelen elszenvedni. Bizonyos területeken – például az állattartásban – sokszor azt sem lehet tudni, hogy néhány hónap múlva milyenek lesznek a gazdálkodási körülmények. Ez nemcsak hazai, hanem uniós és világszinten is érzékelhető.

Az ágazat stabilitásának megőrzéséhez, a versenyképesség erősítéséhez, a kirajzolódó folyamatokhoz való alkalmazkodáshoz a beruházások biztonságának erősítésére most különösen nagy figyelmet kell fordítani. Azok megvalósításához nagyfokú rugalmasságra van szükség. Ezzel az új uniós Közös Agrárpolitika csak részben van összhangban. Hosszú távú fejlődési irányai, célrendszere, pénzügyi megoldásai, szabályozási rendszere inkább bemerevítő hatásúak. A bizonytalan piacon, nagy ívű terveket vár el tagállami szinten. Ám az agrárium távlatos stabil működéséhez a megváltozott helyzethez való tényleges alkalmazkodást szolgáló flexibilis tagállami beruházások, versenyképes vállalkozások kellenek.

Hogyan lehet előmozdítani az ilyen beruházások megvalósítását?

Az mostani Vidékfejlesztési Programban mintegy 4300 milliárd forint áll rendelkezésre a mezőgazdasági és élelmiszeripari vállalkozások, valamint a vidéki térségek támogatására, ami a korábbiakhoz képest egyedülálló lehetőség a gazdálkodók számára, 80 százalékos nemzeti társfinanszírozás mellett. Ennek az összegnek a fele szolgálja a beruházások támogatását. A kormánynak, a hitelintézeteknek, a garanciaszervezetnek nagy figyelmet kell fordítaniuk a lokális szempontokra jobban fókuszáló, stratégiai beruházások biztonságának, hosszú távú hitelezésének garantálására. Erre példa, hogy a pénzügyi gondok és az emelkedő költségek miatt veszélybe került vidékfejlesztési beruházások helyzetét úgy orvosolja a kormány, hogy a megemelkedett költségeket elismertethetik a gazdálkodók, s így akár magasabb összegű vissza nem térítendő támogatást kaphatnak. A változó környezeti és finanszírozási feladatokra tekintettel az is egyre világosabban látszik, hogy a hitelfelvétőknek már nemcsak kezességvállalásra, hanem a finanszírozási és támogatási lehetőségek optimalizálására, tanácsadásra is szükségük lesz a bankok és az alapítvány részéről.

Finanszírozás

ALAPÍTVÁNYI KEZESSÉGVÁLLALÁS - ENYHÉBB HITELFEDEZETI FELTÉTELEK

Az Agrár-Vállalkozási Hitelgarancia Alapítvány (AVHGA) támogató intézményként a kezességet kedvező feltételekkel nyújtja a vállalkozásoknak. Az AVHGA készfizető kezessége bármely finanszírozási területen, így a gazdálkodók fejlesztései, vagy napi működése esetében is rendelkezésre áll. A bankok szigorú kockázatkezelése és fedezeti elvárásai miatt az AVHGA kezessége nélkül a vállalkozások sok esetben csak kedvezőtlenebb feltételek mellett, vagy nem jutnának hitelhez. Kiváltképp érvényes ez a kisebb gazdálkodókra, az őstermelőkre, a családi gazdaságokra. Az AVHGA készfizető kezességvállalása, mint egyfajta biztonsági háló, bátrabbá teszi a hitelező bankokat, így segíti a nehézségekkel küzdő vállalkozások hozzáférését a finanszírozási forrásokhoz. A kezesség bevonása révén enyhülnek a vállalkozással szemben támasztott egyéb banki fedezeti elvárások. A kezesség az ingatlan- vagy más fedezet helyett, vagy azok kiegészítéseként vehető igénybe. Például, akár több millió forintos folyószámlahitel is elérhető az AVHGA kezessége mellett, anélkül, hogy a bank ingatlan vagy ingó fedezetet

kérne a hitelfelvevő vállalkozástól. A nagyobb összegű, komplexebb hitelügyletek esetén persze az AVHGA kezessége túl is igény lehet komolyabb értékkel bíró fedezetek bevonására, amelynek mértékét a bank határozza meg, de annyi bizonyos, hogy a bevont AVHGA kezesség miatt ez esetben is lényegesen kevesebb egyéb fedezetre lesz szükség.

Az alapítványi kezesség igénybevételének további előnyei is vannak. A kezességhez viszonylag egyszerű a hozzáférés, kizárólag a banki referens végzi az ügyintézt. Az ingatlanzálog jog bejegyzés elkerülhető. Óvadék felajánlás, inkasszó, követelésen alapított, vagy vagyont terhelő zálog jog nem feltétlenül szükséges. A költséges és időigényes értébecslés és földhivatali ügyintézés kiváltható, akárcsak az ingatlanbiztosítás megkötésével járó ügyintézés. A fedezetek évenkénti banki felülvizsgálatára sincs szükség. A kezesség igénylését a bank bonyolítja, a hitelfelvevőnek nem szükséges AVHGA-val közvetlen kapcsolatba lépnie.

Támogatás

AZ AGRÁR MIKRO-, KIS- ÉS KÖZEPES VÁLLALKOZÁSOK IS ÉLHETNEK A REZSICSÖKKENTÉSSSEL

Az energiahordozók, így az áram nemzetközi és hazai ára rendkívüli mértékben megnőtt az elmúlt időszakban, amely számos vállalkozás nyereségességét, sőt működőképességét is veszélyezteti. Ezért az egész Európát érintő energiaválság hatásainak tompítása érdekében a kormány 2021 végén a lakosság mellett a mikro-, kis- és közép-vállalkozások részére is lehetővé tette a villamosenergia rezsicsökkentést. Így a mezőgazdasági és élelmiszer-feldolgozó vállalkozás számára is elérhetővé vált a rezsicsökkentett energiaár. Az agrárpolitika kiemelt célként kezeli az agrárszektor zökkenőmentes működését és azt, hogy a hazai élelmiszerpiacon minél nagyobb arányban jelenjenek meg a Magyarországon előállított élelmiszerek. A villamosenergia rezsicsökkentés az e téren már elért eredmények megőrzését és a további sikerek megalapozását is biztosíthatja.

Azok a vállalkozások jogosultak egyetemes szolgáltatóval határozott idejű, legfeljebb 2022. június 30-ig tartó rezsicsökkentett villamosenergia-vásárlási szerződést kötni, amelyek

- mikro-, kis- vagy középvállalkozásnak minősülnek,
- nettó árbevételük vagy mérlegfőösszegük legfeljebb 4 milliárd forint,
- összes foglalkoztatotti létszámuk legfeljebb tíz fő,

- továbbá a létesítő okiratuk aláírására, egyéni vállalkozás esetén nyilvántartásba vételére 2021. november 22-e előtt került sor.

A mezőgazdaságban mintegy 104 ezer, az élelmiszer-feldolgozás területén több mint 3100 vállalkozás tartozik az előbbi körbe. A vonatkozó kormányrendelet pontosan meghatározza a meglévő villamosenergia vásárlási szerződések megszűnésének, valamint az új, egyetemes szolgáltatóval kötendő szerződések szabályait. A zökkenőmentes átállás érdekében az érintett vállalkozásoknak érdemes minél hamarabb megtenni a szükséges lépéseket a meglévő szerződések megszüntetése érdekében, és jelezni új szerződéskötési igényüket az egyetemes szolgáltatónak.

A ZÖKKENŐMENTES ÁTÁLLÁS ÉRDEKÉBEN AZ ÉRINTETT VÁLLALKOZÁSOKNAK ÉRDÉMES MINÉL HAMARABB MEGTENNI A SZÜKSÉGES LÉPÉSEKET.

Interjú

HAGYOMÁNYOSAN KORSZERŰ

Elképzelni sem könnyű: évente négyezer tonna lisztet dolgoz fel az Aranycipő Kft., és csak pékáruból ötven millió darabot juttat az asztalunkra, pedig harminc éve egy kemencével indult a vállalkozás.

Büki László ügyvezetőt kértük arra, hogy bemutassa ezt a nagy ívű gazdasági fejlődést.

Az Aranycipő Kft. pékipari gyártó cég, jelenleg 3,5 milliárdos éves árbevétellel. A vállalkozás történetében én már a második generációt képviselem. Édesapám alapította a céget 1991-ben Pécsváradon. Kezdetben hat ember dolgozott egy kemencével, ahol négyféle pékárut sütöttek. Jelenleg Pécsen tevékenykedünk 220 dolgozóval, húsz kemencével, és több mint 250féle pékáru szerepel a gyártási listánkon. Az alapítás után hat évvel, 1997-ben vásárolta meg édesapám az első olyan saját üzemet, amely korábban kifejezetten sütőipari üzemként működött, addig bérelt helyiségekben folyt a gyártás. Az új pécsváradai üzem egy ipari parkban tevékenykedett, ahol folyamatosan fejlődött, köszönhetően annak, hogy édesapám minden eredményt visszaforgatott a cégbe elsősorban kapacitást növelő, minőségjavító eszközökre, fejlesztésekre. Ennek következtében eljutottunk odáig, hogy elértük a 2200 négyzetméteres üzem fizikai korlátait, már nem lehetett tovább bővíteni. Közben a partnereinek száma, és az igény is növekedett, lépni kellett. A G.I.N.O.P keretében pályáztunk egy üzemfejlesztéshez kötődő félmilliárdos eszközberuházásra, amit szerencsésen meg is nyertünk. Időközben meg tudtuk vásárolni a korábbi állami vállalat, a pécsi kenyérgyár

telephelyét, ami immáron tízezer négyzetméteres alapterületet jelentett. Ezzel bő négyszeresére növeltük az üzemi területet. A telekvásárlás, a telepfelújítás, az eszközfejlesztés a pályázattal együtt összesen másfél milliárdos büdzsét jelentett. Ezzel 2019 februárjában megtettük a legnagyobb lépést a cég életében. Jelenleg négy üzemrészben termelünk. Egyik a hagyományos napi friss termékek készítése a kenyértől a péksüteményekig, amelyeket három műszakban gyártunk, e mellett megjelent a modern ipari gyártás, a gyorsfagyasztott pékáru készítése, amihez saját hűtőkapacitást fejlesztettünk, s a legkorszerűbb kriogén sokkolást alkalmazzuk. Ezen kívül foglalkozunk még gluténmentes termékekkel, amelyeket igen szigorú gyártási körülmények között állítunk elő, illetve van egy saját cukrászüzemünk is.

Mi az alapja a viszonylag gyors növekedésnek? - kérdeztük az ügyvezetőt.

Lehet, hogy közhelynek számít, de csak azt tudom mondani, hogy a minőség. Ez alatt viszont több tényezőt értünk. Nagyon nagy figyelmet fordítunk az alapanyagok minőségére, mellette fontosnak tartjuk a hagyományokat, ugyanakkor folyamatosan kísérletezünk az újabb igényeknek megfelelő választék kialakításával. Bár megjelent a nagyipari tömegtermelés, de nem köteleződtünk el mellette, jelentős a kézműves jellegű manufaktúráis munka is. Gyors piacnövekedést jelentett a multinacionális láncok megjelenése. Sokat tanultunk, mert alapvető elvárás volt rólunk, hogy versenyképes áron, kiváló minőségű árut szállítsunk. Ebben a szegmensben is előre tudtunk lépni. Jelenleg közel 200 partnerrel dolgozunk, közülük is nagy fontosságú az ALDI Magyarország Bt., aminek köszönhetően országosan elérhetőek a termékeink. A kereskedelem területén is kerestük az újabb lehetőségeket. Másik meghatározó kereskedelmi partnerünk az Aranycipő Szaküzletek Kft, aki nagy bevásárló központokban olyan kávézó, cukrászda, pékség, szendvicsbár jellegű üzleteket nyitott, ahol a betérő vendégek közvetlenül is megismerhették a termékeinket. 2004-ben nyitott meg a pécsi Árkád bevásárló központban az első üzlet. Ma már a győri, és a budapesti Árkádban is van ilyen bolt, jelenleg 13 üzletből áll a szakbolt hálózat. Nagy előrelépés volt a helyben sült termékek elterjedése. Ez utóbbiak mindig fagyasztott félkész terméket jelentenek, amelyek befejező sütési szakaszát a boltban láthatjuk. Így oldható meg, hogy a kínáló pultokon folyamatosan legyenek friss és meleg péksütemények, amit manapság elvárnak a vásárlók. Ezek korszerű kriogén fagyasztási technikával készülnek, nincs minőségi különbség az éjjel készre sült és a helyben sült termékek között. Ezt többek között az is garantálja, hogy a helyi sütés szigorúan szabályozott rendszerben, programozottan történik. Az országos terítést kizárólag ezzel a technológiával lehet biztosítani. Egyrészt szállító partnerek bevonásával tudjuk a központi raktárakat ellátni, a mi autóinkkal pedig Győrig és Budapestig megyünk, az Aranycipő Szaküzletek Kft. üzletbe és néhány partnerünkhöz szállítunk termékeket. Látnunk kell azt is, hogy a friss pékáruk piaca egyre inkább szűkül, mert ahogy a szállítás és a további előállítási költségek emelkednek, ez várhatóan átmegy a helyi ellátás körébe.

BÜKI LÁSZLÓ

JELENLEG PÉCSEN TEVÉKENYKEDÜNK 220 DOLGOZÓVAL, HÚSZ KEMENCÉVEL, ÉS TÖBB MINT 250 FÉLE PÉKÁRU SZEREPEL A GYÁRTÁSI LISTÁNCON.

GYORS PIACNÖVEKEDÉST JELENTETT A MULTINACIONÁLIS LÁNCOK MEGJELENÉSE.

A költségek emelkedéséről a következőket mondta Büki László:

Megpróbáljuk minden módon ellensúlyozni a költségek növekedését. Ennek egyik módja az ügyes alapanyag beszerzés. Mindig ügyeltünk arra, hogy a legjobb beszállítói kört válasszuk ki. Ez nem csak az alapanyag minőségére, hanem az árakra is vonatkozik. Mivel mi jelentős alapanyag mennyiséggel dolgozunk, biztonságot jelentünk a beszállítóknak, amitől senki nem akar elesni. Ez javítja a pozíciókat. Minden olyan költségelemet, amit tudunk, a partnerek versenyeztetésével igyekszünk korlátok közt tartani. Az energiaárakkal nem tudunk mit kezdeni, kénytelenek vagyunk az árainkba beépíteni. E mellett jelentősen nőttek a munkabérek, az alkatrészek árai, a szállítás és még sok más költségelem. Kiemelném, hogy a saját fejlesztésű vállalatirányítási rendszerünk rendkívül gyors, friss betekintést nyújt a költségeinkbe, ennek alapján a gyártásból nyert adatokból gyorsan tudunk a megemelkedett költségekre kalkulálni, s jelezni az áremelést a vevőknek. Nyilvánvaló, hogy ha nem találunk megoldást és nem tudjuk az áremelkedéseket érvényesíteni, akkor igyekszünk a veszteséges folyamatainkat csökkenteni. Új jelenség, hogy míg korábban követő jelleggel, kisebb áremelkedéseket tapasztaltunk, most rendkívül gyorsan, hirtelen jelennek meg az árváltozások. A mi esetünkben ez azt jelenti, hogy míg korábban a nagy áruházakban „csalogató” termékeknek számítottak a nyomott áron forgalmazott pékáruk, mára ez talán véget ért. Ezt nem lehet folytatni, mert a veszteséges termelést egyik gazdasági szereplő sem tudja tovább finanszírozni. Az érzelmeket, a marketing szempontokat félre kell tenni, s a rideg számokkal kell gondolkodni.

Milyen banki háttérrel sikerült építkezni és átvészelni a koronavírus-járvány okozta válságot?

A telephelyváltáskor a vételár, majd a beruházás, és az építőipari felújítás során a hiteleivel rendkívül nagy segítséget nyújtott az UniCredit Bank. Ugyanígy mellénk állt a pályázathoz szükséges saját erő finanszírozásában. A közel 500 milliós eszközfejlesztési beruházás sem valósulhatott volna meg az UniCredit segítő hozzáállása nélkül. Érthető, hogy kimondottan támogató, korrekt kapcsolat alakult ki a cég és a bank között. Különösen megmutatkozott ez 2020 tavaszán, a koronavírus járvány miatt hirtelen kialakuló likvidi-

tási problémák kezelésében. A bolti vásárlási időszávok korlátozása, valamint az iskolák szüneteltetése miatt a helyben sült termékek forgalma rendkívüli mértékben visszaesett, hirtelen felére csökkent a vásárlók száma. Ehhez társult, hogy a moratórium ideje alatt feltorlódtak a hosszúlejáratú tartozások törlesztő részletei. Ebben a helyzetben létfontosságú volt, hogy a banknak az Agrár-Vállalkozási Hitelgarancia Alapítvány készfizető kezességével sikerült közösen átalakítani a hiteleinket, így a kamatok, kondíciók a jelentősen megváltozott piaci-pénzügyi körülmények között is vállalkozóbarátok maradtak. Az így összeállt hitelállomány 2021-ben a módosított kondíciókkal biztonságosan törleszhetővé, kalkulálhatóvá vált.

A tervekről szólva a következőket mondta az ügyvezető igazgató:

A jövőben egyes részlegek a vártnál erősebben fejlődnek. Például a gluténmentes termékek iránti igény kielégítéséhez egyértelműen beruházásra lesz szükség. Nő az igény a cukorbetegnek, a tejérzékenyek számára készített termékek iránt is. Előtérbe kerülnek az ún. funkcionális élelmiszerek. Az Aranypipó Kft. is készít már olyan termékeket, amelyekben az emberi szervezet normál működéséhez hozzájáruló vitaminok, ásványi anyagok megjelennek. A napi cikkeket illetően nem a tömegtermékek mennyiségi növelése a cél. Jóllehet az alapvető pékáruk, pl. fehér kenyér, kifli, zsemle piacán kialakul egy verseny, hogy ki tudja az országban a legolcsóbban előállítani, mi ebben a versenyben nem akarunk részt venni. Inkább a minőségpolitikánk szellemében igyekszünk a legjobb ár-érték arányú termékeket megtalálni. Mindig az a célunk, hogy a vásárló kapja meg a minőséget, az is, aki különleges pékárut keres, az is, aki nem különleges, de megbízható minőséget akar. Ennek szellemében a korábbiakhoz hasonló nagy fejlesztést, kapacitásnövelést nem tervezünk, inkább a termékek innovációját folytatjuk, az egyes folyamatok minőségi stabilitását fokozzuk, s a hatékonyságot növeljük.

Harmincéves a cégünk. Tudjuk, hogy a sikereinket nem érhettük volna el a beszállító partnereink, a pénzügyi partnereink, s nem utolsósorban a munkatársaink segítő hozzáállása nélkül, amiért külön köszönet illeti őket.

Támogatás

GENERÁCIÓVÁLTÁS A MEZŐGAZDASÁGBAN

Az Országgyűlés által 2021 végén elfogadott agrárgazdaságok átadásáról szóló törvény célja a generációs megújulás támogatása és a generációk együttműködésének ösztönzése. A hazai mezőgazdaságban ugyanis az egyéni gazdálkodók majdnem kétharmada, a gazdasági szervezetek irányítóinak pedig a fele idősebb 55 évnél. Ezért az agrárágazat jövője, hatékony működése és gördülékeny finanszírozásának biztosítása szempontjából kiemelt jelentőséggel bír a gazdaságok zökkenőmentes átadásának biztosítása a következő generáció számára.

Az új jogszabály alapján a gazdaságátadást keretbe foglaló szerződésben - az adott gazdálkodási körülményekhez igazodva - az átadó vagy átadók és egy átvevő köthet adásvételi szerződést, ajándékozási szerződést, tartási szerződést vagy járadéki szerződést. A célból, hogy a családon belüli vagyoni viszonyokat a családtagok rendezhessék, lehetőség van arra, hogy a négy szerződéstípus a felek kiegészítsék a mező- és erdőgazdasági célú földek használatával. A gazdaságátadó a földek tulajdonjogát megtarthatja, a használatukat azonban a jogszabályok alapján a lehető leghosszabb időtartamra átengedi a gazdaságátvevőnek. Az átvevő így az átadónak, illetve annak halála esetén a földeket megszerző örökösöknek biztosít folyamatos jövedelmet. Amennyiben a felek a földek átruházása mellett döntenek, akkor a gazdaságátadási szerződéssel átruházott földek esetében nem gyakorolható az elővásárlási jog.

Egy gazdaság értékét a vagyonelemek túl a gazdálkodó tudása, kapcsolatrendszere is meghatározza. Ezért annak érdekében, hogy a generációváltás sikeresen megvalósuljon, az öregségi nyugdíjkorhatárt elérő vagy ahhoz közeledő potenciális átadó és a tőle legalább tíz évvel fiatalabb, maximum ötvenéves átvevő legfeljebb öt évre együttműködésben állapodhatnak meg. A gazdaságátadónak vállalnia kell, hogy a gazdaságban végzett tevékenységéhez képest új tevékenységet nem folytat, a gazdaság átruházása után pedig a gazdasághoz kapcsolódó tevékenységeit megszünteti.

A törvény alapján bevezetésre kerülő gazdaságátadási szerződés csak egy lehetőség azoknak, akik úgy döntenek, hogy végleg fel kívánnak hagyni a gazdálkodással. Aki nem vállalja a törvényben meghatározott feltételeket, az a jelenleg hatályos szabályok szerint is eladhatja, átadhatja a gazdasága egy részét, vagy tovább folytathatja a tevékenységét. A törvény 2023. január 1-jén lép hatályba. Addig megszületnek a szükséges kapcsolódó jogszabályok és a gyakorlati alkalmazáshoz elengedhetetlen egyéb feltételek - mint például a hatóságok elektronikus rendszerei közötti kapcsolat kiépítése és eljárási szabályaik összehangolása. Az új szabályozás rugalmasabbá, egyszerűbbé és átláthatóbbá teheti a gazdaságok átadását, és kellő ösztönzést jelenthet mind az idősebb, mind a fiatalabb nemzedék tagjainak, hogy eredményesen kapcsolódhassanak be a mezőgazdaság generációs megújulásában.

Támogatás

BEFEJEZŐDÖTT A 2021. ÉVI EGYSÉGES KÉRELEM ELŐLEGFIZETÉSI IDŐSZAK

A Magyar Államkincstár a beérkezett 2021. évi egységes kérelmek alapján 2021. november 30-ig, az előlegfizetési időszakban az Európai Mezőgazdasági Garancia Alap (EMGA) forrása terhére több mint 230 milliárd forint, az Európai Mezőgazdasági Vidékfejlesztési Alap (EMVA-VP) társfinanszírozásában a területalapú támogatáso-

kat érintően 32,4 milliárd forint támogatás kifizetését teljesítette. Az uniós jogszabályi előírás következtében további előlegfizetésre nincs lehetőség. A 2021. évi egységes kérelmek alapján a kifizetések a részfizetéssel folytatódhatnak tovább 2021. december 1-jétől, amennyiben az adott jogcím erre lehetőséget biztosít.

**AGRÁR-VÁLLALKOZÁSI
HITELGARANCIA ALAPÍTVÁNY**

A vidékért kezkeskedünk

Az Agrár-Vállalkozási Hitelgarancia Alapítvány valamennyi agrár és vidéki, mikro-, kis- és közepes vállalkozás számára nyújt készfizető kezességet a hitelezés során, melyet az alapítvánnyal együttműködő pénzügyi intézményeknél igényelhetnek.

Mit jelent a készfizető kezesség?

- A fedezetek egyik típusa.
- Az adóstól független stabil biztosíték a bankok számára.
- Csökkenti a pénzügyi intézmények kockázatát, ezáltal növeli a finanszírozási hajlandóságot.
- Támogatást jelent a vállalkozások számára, amennyiben a jogszabályi keretek a kedvezményes díjon történő kezességnyújtást lehetővé teszik.

Agrár-Vállalkozási Hitelgarancia Alapítvány

1054 Budapest, Bajcsy-Zsilinszky út 42-46. | 1392 Budapest, 62. Pf. 289
Zöld szám: 06 80 203 760 | E-mail: office@avgha.hu | www.avgha.hu

Támogatás

A MEZŐGAZDASÁGI KISÜZEMEK FEJLESZTÉSE

A Vidékfejlesztési Program „Mezőgazdasági kisüzemek támogatása” című (VP2-6.3.1-20 kódszámú) pályázati felhívása az adottságai és terveik alapján fejlődőképes kisméretű mezőgazdasági termelők (vidéki térségekben tevékenykedő őstermelők, mikrovállalkozásnak és mezőgazdasági termelőnek minősülő egyéni vállalkozók vagy szociális szövetkezetek) jövedelemszerzését és gazdasági többiében állását kívánja elősegíteni. A támogatásért folyamodónak az üzleti tervében vállalnia kell, hogy legkésőbb a Támogatói Okirat hatálybalépésétől számított negyedik év végére a mezőgazdasági termelő tevékenységből származó üzemmérete meghaladja a 6000 euró STÉ üzem nagyságot, vagy a mezőgazdasági termelésből és feldolgozási tevékenységből származó értékesítés nettó árbevétele meghaladja a 6000 eurót. Az elnyerhető (öt évre szóló és két részletben folyósításra kerülő) vissza nem térítendő átalánytámogatás 15.000 eurónak megfelelő forintösszeg. A nyertes pályázónak az elnyert támogatási összeget gazdasága fejlesztésére kell fordítania: a vállalt üzemméret növekedést maradéktalanul teljesítenie kell.

A konstrukció iránt továbbra is jelentős az érdeklődés. A támogatási kérelmek beadására több szakaszban van lehetőség, egészen **2022. május 31-ig** vagy a 32,5 milliárd forintos támogatási forrás kimerüléséig. Az egyes értékelési határnapokig beadott projektek

elbírálása együttesen történik meg. Még a **2022. február 14. és 28. és a 2022. május 18. és 31. közötti időszakokban** lehet pályázatot benyújtani.

Támogatás

A VIDÉKFEJLESZTÉSI PROGRAM FOLYAMATBAN LEVŐ PÁLYÁZATI KIÍRÁSAI

- A mezőgazdasági vízgazdálkodási ágazat fejlesztése
- Az erdei ökoszisztémák ellenálló képességének és környezeti értékének növelését célzó beruházások
- Erdősítés támogatása
- Tavasz fagykár megelőzésére szolgáló beruházások támogatása
- Mezőgazdasági kisüzemek támogatása
- Az öntözési közösségek együttműködésének támogatása

Támogatás

ŐSHONOS ÁLLATFAJTÁK MEGŐRZÉSÉT SEGÍTŐ TÁMOGATÁS

A Vidékfejlesztési Programban „A védett őshonos és veszélyeztetett mezőgazdasági állatfajták genetikai állományának in situ megőrzése” című (VP4-10.2.1.1-21 kódszámú) pályázati felhívás keretében **2022. január 3. és 2022. január 31. között** adhatják be pályázatukat az érintett gazdálkodók. A felhívás célja az alacsony létszámú védett őshonos, veszélyeztetett mezőgazdasági és fajtarekonstrukció alatt álló mezőgazdasági állatfajták életképes állományának fenntartása azok természetes helyén, a fajták hagyományos tartási, takarmányozási körülményei között. A támogatható fajták köre az eddigiekhöz (például szürke szarvasmarha, bivaly, különféle ló-, tyúk-, juh- és sertésfajtákhoz stb.) képest a fekete mangalica sertés, az akhal-teke és a muraközi ló, valamint a kárpáti borzderes szarvasmarha fajtákkal bővült. A pályázható vissza nem térítendő támogatási forrás összesen 17 milliárd forint. A különféle állatfajta egyedekre külön-külön meghatározott éves támogatás mértéke a korábbi időszakban elérhető támogatáshoz képest átlagosan 50 százalékkal nőtt. A fenntartási kötelezettségvállalási időszak **2022. január 1-jén** indult és **2024. december 31-ig** tart. A támogatási konstrukcióhoz 2023 januárjában is lehet majd csatlakozni, az akkor pályázók számára szintén 2024. december 31-ig tart majd a kötelezettségvállalási időszak.

Támogatás

AZ AGRÁRÁGAZAT STRATÉGIAI TERVE – ALAPÍTVÁNYI SZEREP A FINANSZÍROZÁSI FELADATOK MEGOLDÁSÁBAN

Az új Közös Agrárpolitikáról (KAP) közelmúltban létrejött megállapodás új lendületet adott az uniós agrártámogatási rendszer kialakításának, hiszen a tagállamoknak egy úgynevezett KAP Stratégiai Tervet kellett benyújtaniuk az Európai Bizottságnak 2022. január 1-jéig.

Ez a nemzeti terv foglalja össze egy adott állam esetében, hogy a 2023 és 2027 közötti időszakban az ország agrárágazata számára kifizethető támogatások rendszere milyen konkrét elemekből épül fel. Magyarország **2021. december 30-án** az elsők között nyújtotta be az Európai Bizottságnak az KAP-hoz kapcsolódó magyar Stratégiai Tervet. (Az uniós jogi keret kései elfogadása miatt, több tagállam nem tudta tartani a fenti határidőt, de várhatóan a közeljövőben valamennyi ország elkészíti a saját tervét.) A magyar Stratégiai Tervet az Európai Bizottság a következő hónapokban részletesen értékeli, az első észrevételek megküldése 2022 áprilisában, míg a terv hivatalos elfogadása nyárra várható.

A magyar terv a megújuló vidék és agrárium szempontrendszerére fókuszál. A dokumentum a vidéki gazdaság gerincét adó agrárium és élelmiszer-előállítás modernizálását célozza meg, miközben igyekszik megőrizni a természeti értékeket, a vidéken élők számára pedig jobb életminőséget kíván biztosítani. Az Agrárminisztérium közlése szerint a KAP I. pillérének (közvetlen kifizetések, piaci támogatások) keretében kb. 3400 milliárd, míg a II. pillér (vidékfejlesztés) esetében mintegy 2800 milliárd forint áll majd a magyar mezőgazdaság, az élelmiszeripar és a vidéki települések rendelkezésére. Ez azért lehetséges, mert a kormány úgy döntött, hogy az uniós jog adta maximális mértékben, 80 százalékban biztosít nemzeti kiegészítő finanszírozást az uniós források mellé.

Az I. pillér leendő támogatásai között régi és új elemek is megjelennek. Továbbra is lesz területalapú támogatás és lesznek termeléshez kötött támogatások, a kisgazdaságok és a fiatal termelők pedig a

korábbiaknál is nagyobb többletforráshoz juthatnak. Új elemként kerül bevezetésre az újraelosztási támogatás, amely a tervek szerint a legfeljebb 10 hektáron gazdálkodó kisgazdaságoknak hektáronként további 20 ezer, míg a 10 és 300 hektár közötti birtokméretű gazdálkodó családi gazdaságok számára hektáronként további 10 ezer forint támogatást biztosít az alaptámogatáson felül. A közvetlen támogatások között megjelenik az úgynevezett agroökológiai alapprogram, amely a gazdálkodók többlet környezeti vállalásait honorálja.

A II. pillérben szereplő vidékfejlesztési támogatásoknál a legfontosabb gazdaságfejlesztési prioritás az élelmiszeripar megújítása, illetve a mezőgazdaságban az egy hektárra vetített hozzáadott érték emelését segítő, a versenyképességet és a hatékonyságot növelő beruházások ösztönzése. Hangsúlyos lesz az agrár-környezetgazdálkodási program és az ökológiai gazdálkodás támogatása is. Összegezve, nemzetközi mércével mérve is versenyképes, erőforrás-hatékony, magas hozzáadott értéket termelő és innovatív mezőgazdaság, valamint az erre épülő élelmiszertermelés áll a fejlesztések középpontjában. Ezt megalapozandó, kibővített támogatási eszköztár szolgálja majd a tudásátadást és az innovációt. A vidéki gazdaság és közösségek erősítése érdekében pedig támogatási forráshoz juthatnak a kistélepülések, alapszolgáltatásaik és infrastruktúrájuk fejlesztésére.

A Stratégiai Tervben megfogalmazott célok megvalósításában az Agrár-Vállalkozási Hitelgarancia Alapítvány (AVHGA) kedvezményes kezességvállalásának is alapvető szerep jut majd. Az AVHGA kezességnyújtó tevékenysége – mint kockázatcsökkentő eszköz – a 2023 és 2027 közötti években is jelentősen hozzájárulhat ahhoz, hogy a bankok aktív hitelezési tevékenységgel járuljanak hozzá a hazai élelmiszer-gazdaság és vidék előrelépéséhez. Az alapítvány a KAP mostani 2021-2022-es átmeneti időszakában is ilyen feladatokat lát el, amikor a korábban megszokott szabályok szerint jutnak hozzá a gazdálkodók a közvetlen és a vidékfejlesztési beruházási támogatásokhoz. A fejlesztési projektek nagyobb arányban valósulnak meg, ha a támogatásokat kedvezményes kezességvállalás egészíti ki. Az agrárszektor pályázataival kapcsolódva nagyobb lehet a banki finanszírozói kockázatvállalási hajlandóság. A VP finanszírozásához kapcsolódó hitelintézeti termékek (támogatás-megelőlegező és beruházási önerő hitelek, támogatási előleghez szükséges bankgarancia, kiegészítő forgóeszközhitel) létrejöttében és működtetésében egyaránt segít az AVHGA kedvező feltételű kezessége.

